

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Magyarok Boszniában.

Budapest, január 17.

Ne tessék megijedni. Nem azokról a magyarokról akarok beszélni, akik lenn vannak az okkupált tartományokban; ezeknek száma sajnos, nagyon csekély, a Mária Terézia ezred magyar bakáiról pedig ugyis elég gyakran olvasunk meghatótságot kelteni hivatott ujdonságokat. Hát bizon a novibazári szandságban a szolgálat egészen más, mint a fővárosban; de a katona élet egyebütt sem áll pusztán parádézásból. A francia, az angol, a német, az olasz hadsereg tagjai elégszer ontják véreket a világnak minden táján, s az ő gyarmataik sem fontosabbak érdekeik szempontjából, mint Ausztria és Magyarországra nézve az a pozíció, a melyet Bosznia és Hercegovina okkupálása biztosít nekünk a Balkánfélszigeten.

Inkább azokra a magyarokra gondolok, akik nincsenek az okkupált tartományokban. Pedig minő szükség van rá, hogy minél többen lennének. Ha már elgondoljuk a többi Balkánfélszigeti országot, tennék kivételt legalább Bosznia, és Hercegovinával, azokkal a tartományokkal, amelyeket hatalmunkban tartunk, és ahol, hogy a magyarok szíves fogadásban, minden megengedhető támogatásban részesülnek, arról biztosak lehetünk egészen, legalább addig, amíg Kállay Béninek kitűnő kormányzása alatt állanak ezek a tartományok, aki soha meg nem feledkezik arról, hogy ő is a magyar nemzetnek a tagja.

Aradon az ipar és a kereskedelem olyan virágzást ért, olyan jeles képviselővel bir, hogy az aradi közönségnek igazán fölösleges bővebben magyarázgatnom, micsoda jelentőséggel bir a magyar üzletvilágra olyan piac és olyan működési tér, a melyet az okkupált tartományok kínálnak. Magyarország elsőrangú vidéki kereskedelmi gyújtópontjában, Aradon, tudják igen jól, hogy az annyira izmosodó magyar iparnak, kereskedelemnek piacokat kell keresnie, ha az eddigi mértékben továbbfejlődni akar. Az üzlet életfeltétele, hogy gyümölcsöztetni tudja munkáját és befektetett tőkéjét; már pedig hol kínálkozik nekünk erre kedvezőbb alkalom, mint a balkánfélszigeti országokban, s ezek között is főképen Boszniában és a Hercegovinában?

A közlekedés, az ut és vasúthálózat, posta és táviró folytonosan fejlődik, és ami meg van, az egészen európai színvonalon áll. A hitelviszonyok megnyugtatók, az igazságszolgáltatás teljes biztosítékot nyújt a jogorvoslatot kereső közönségnek, hogy megtalálja a maga igazát. A lakosság jólétének gyarapodásáról tulsz nélkül lehet mondani, hogy minden tekintetben meglepő mérveket ölt, és ennek megfelelő arányban szaporodnak a lakosság igényei, fokozódik szükséglete és erősödik fogyasztó képessége. Az ország természeti gazdagsága föld alatt és föld fölött kiaknázatlan, és számtalan móddal kínálkozik a hasznos vállalkozásra. Szóval az összes kellékek megvannak ahhoz, hogy a magyar ipar, kereskedelem és vállalkozó szellem minél fokozottabb mértékben forduljon eredményesen okkupált tartományaink felé.

tékben forduljon eredményesen okkupált tartományaink felé.

És e helyett mit kell tapasztalnunk?

Azt, hogy a magyar közvélemény és a magyar üzletvilág egyaránt nehezen tanulja megismerni az okkupált tartományok jelentőségét. Bosnyákország földjét bőven öntöztük magyar harcosok vérevel az Arpádok és a vegyes házak idején; az ország történetét ezer és ezer szál fúzi össze hazánk történetével; a magyar keleti politika mindig Boszniában kereste sarokpontját, a bosnyák bégek még most is féltékenyen őrzik a magyar királyoktól nyert nemes leveleiket. Mi pedig elfeledjük a multakat; nem okulunk azok tanulságaiból; ignoráljuk az egykori rámai bánágot és nem tudjuk, vagy nem akarjuk fölhasználni az okkupáció által nyújtott kedvező alkalmat iparunk és kereskedelmünk érdekeinek előmozdítására.

Az osztrák Exportverein épen most alapít fiókokat Bosnyákországban, külföldi tőkepenészek és vállalkozók egymásután keresik föl az okkupált tartományokat, mert tudják, hogy egy nagyhatalom által nyújtott garanciák védelme alatt alig találhatnak hasonló kedvező alkalmat jövedelmező befektetésre. Nagyon rosszul tesszük, ha épen mi nem élünk a kínálkozó alkalommal, akik első sorban volnánk hivatottak azt hasznunkra fordítani.

SZOKOLAY KORNÉL.

BELFÖLD.

A horvát országgyűlés.

A horvát országgyűlés tegnapi ülésén a költségvetés harmadik olvasása után Frank a

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Dráma a postán.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Elfáradva, kimerülve, sápadt arcúval nógatta a hivatalba a robotmunka. Félt és gyakran idegesen összerándultak izmai. A lelki gyötrődés fájdalmait szenvedte és arcán ki-gyult a láz. Szemei, azok a szép szemek, sötét üregekben félelmesen csillogtak, valami sötét titok szenvedését tehetette az emberismerőre a szép póstás leány, a mint itt neveztek.

Vesztőhelynek nézte a hivatal, melynek porában, piszkos levegőjében kereste a kenyeret. A posta legtűrelmetlenebb ostromlói már rajban lesték a kis expeditornőt és könyökeiket harcra készítették, hogy első le-gyenek a kiket a sápadt leányka kiszolgál. Az olvasókör markos szolgálja szinte gyönyörrel leste a pillanatot, hogy a két nyápicz he-test mint hempergeti csálára, ha talán nem respektálná benne a tekintélyt és nem neki adnák az elsőséget.

Végre ajtót nyitott a halvány leány. Minden úgy volt, mint tegnap. A nagy vas kincsejtőszekrény szeliden, porral belepve, az asztalokon az ideges türelmetlenséggel hevenyészett irások. És a leány, mintha lábai gyökereket vertek volna, a félelemtől nem tudott

csak egy lépést is tenni a hivatalban. Minden, a mit szeme látott, kegyetlen lármával zúgta a fülébe:

— Tolvaj! . . . Sikkasztó . . .

Szerencsére a léctől nem láthatták tisztán a lázverte kisasszonykát. A szerencsétlen leány hallucinációja azonban oly rettenetes volt, hogy az elsősegért viaskodó tömegben üldözőit látta és érezte, mint ereszkedik le-kére a borzadály, nyugodt önrálmának rom-jait megőrizte még, de hallucinációja felfedte a jövő sáisi látványát. Megborzadt a jövő ké-pétől: mint örültet látta magát csatangolva lakatlan pusztán, összerenzenve a hideg téli szél süvöltésére, mert mintha őt üldöző csend-örök szuronyainak pengését hallotta volna az észvesztő, sötét éjszakában . . .

Osztönszerű volt mind az és a létfentartás ereje, a mit tett; hogy elfoglalta helyét és azzal az állhatatos iparkodással nyitotta ki a rekeszt, hogy a posta vad újságfaló kanni-báljait elégti ki legelőbb. De a mint látta a durva harczt az elsősegért, a gyöngék védel-mére gondolt. Hiszen gyöngye volt ő is, csak egyszer életében, mert erre volt predesztinálva és a lelkeket nem vizsgáló törvény börtönre veti, eltaposva, az örületbe kergeti. Egy kis gyereket nyomott az ostromló tö-meg a sarokba. Azt hívta elsőnek. A kis po-rony összeverolt fagyva, nem tudott szólni, csak az őt krajczár beszélt helyette, meg az össze-gyűrődött levél a kezében.

— Add ide fiacskám az öt krajczárt. Mi kell érte?

Az összegémberedett ficska a rajban ál-lók röhejétől kísérvé mondotta:

— Stelempili.

A sápadt kisasszony még maga ragasz-totta oda a bélyeget, amint a hivatalba járó ajtón kis börtáskával szép barna arcú férfi jelent meg.

A kisasszony majd leroskadt a székről. A fogai között sziszogta:

— Végem van!

A férfi meghajtotta magát:

— Nemde ismer?

Ha ismeri-e? Barlanghy Károly, kivel a gyermekkor délibábos játékát végigcsinálták, akihez a rajongó gymnasista örült verseket irt, akit az uborkafára felkapaszkodott központi titkár így lefitymált. Hja ilyen az élet! . . .

— Rovancsolni jöttem. Kérem nyissa fel a fiókokat, összeolvasom a pénzt és egyeztetem a naplókkal. Tudom, hogy ez csupán hivatalos formálítás, de nekem megtenni kötelesség.

A leány reszkettette és halkán, melyben szánalomra hívás, gyötrődés és lelki megsemmisülés volt megfélemlítően kifejezve, — szólt:

— Uram, a pénztárból most 500 forint hiány-zik. Könyörüljön, kérem . . .

A titkár a legnagyobb mértékben meg-volt lepetve.

munkások egyesületi jogának érdekében interpellált, az elnök pedig felolvasta József főhercegnek horvátul írt levelét, melyben köszönetet mond a jubileumi üdvözlésért.

A kilépésekhez.

— Ujabb részletek. —

Sopronból távirják, hogy Dégén Gusztáv képviselő több hozzá intézett kérdésskölésre azt felelte, hogy a liberális pártból való kilépését elhalasztotta.

A „N. Fr. Presse”-nek Budapestről sürgönyzik: A szabadelvű-kör kültagjai közül legújabbban gróf Zichy Ferencz és két fia, gróf Zichy József, a volt pozsonyi főispán és gróf Zichy Agost, a volt fumei kormányzó is kiléptek, mi annak a jele, hogy a katolikus arisztokracia megkezdte a nyiltharczot a minisztérium ellen. A politikai helyzet ily körülmények közt igen komoly. Sok függ attól is, mily arányban történnek még kilépések a liberális pártkörből. A szabadelvű párt hívei ugyan azt hiszik, hogy a kilépni szándékozók már a legtöbben nyilatkoztak, de a tapasztalás arra tanít, hogy a meglepetésekkel mindig számot kell vetnünk.

A Bud. Corr. esti kiadásában még ezeket írja: Az ellenzéki lapok egy része most, midőn a szabadelvűpárt kötelékéből néhány képviselő kilépett, különös örömet leli abban, hogy a legbonyolultabb számításokat teszi arra nézve, miként fog a képviselőházban a szavazatok aránya alakulni a házassági jogról szóló törvényjavaslat felett, s arra az eredményre jutott, hogy a kedvezőbb esetben is csak minimális lesz a javaslat többsége. Ezzel szemben csupán azt a tényt konstatáljuk, hogy a horvátoktól eltekintve ma 221 képviselő tagja a szabadelvű pártkörnek és azonkívül van még három pártönkivüli képviselő, akit ide kell számítani. Meglehet, hogy még néhány képviselő kilép a pártból, de a felett még sem lehet kétség, hogy mindazon párttagok, a kik megmaradnak a pártban, egyértelműleg és tartózkodás nélkül megfogják szavazni a javaslatot s hogy ennek következtében a magyarországi 413 képviselő közül már a szabadelvű párt egy maga is elegendő, hogy ezt a fontos reformot, habár nem is nagy többséggel, de győzedel-

mesen keresztül vigye, feltéve még azt az egyenes lehetetlen esetet is, hogy a képviselőház összes többi tagjai a javaslat ellen fognak szavazni.

Ezt feltételezni egyébként semmi ok sincs. Nem csak a függetlenségi párt 12 tagja, hanem a függetlenségi és 48-as pártnak nagyobb része is pártprogramjuk világos szavai szerint föltétlenül megfogják szavazni a javaslatot. Csak a nemzeti párt köréből lehet legfőlebb tiz szavazatra számítani.

Mint ebből látható, teljesen bizonyos, hogy a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot a képviselőházban legalább 110 szavazattal többséggel elfogják fogadni.

IDŐJÁRÁS.

Légnemű: reggel 7 órakor 769,5 milliméter, délután 2 órakor 767,8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 12,5, délután 2 órakor C° — 3,5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor K. 4. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Jókai ünneplése Aradon.

— Az „Aradi Közlöny” tudósítójától. —

Arad, január 18.

Küszöbén állunk ama nagy ünnepélynek, melyet a magyar irodalom világító oszlopának tiszteletére rendez az aradi társadalom.

Az egész világ meghajlik a toll apostolának, az ideális eszmék leghatalmasabb előharczolásának, Jókai Mórnak nagysága, tudása előtt. Annival inkább kötelességünk ez nekünk magyaroknak, kik őt egészen a miénknek mondhatjuk.

Arad város közönsége, mely megvárta a fővárosi ünnepélyek végét, e hó 24 és 25-én fogja megtartani Jókai jubileumát.

Tegnap délután asszony-parlamentté változott a városháza tanácssterme. Aradváros legbájosabb hölgyei jelentek ott meg, tárgyalni a műkedvelősködés legnehezebb oldalát — a toilette-kérdést.

A férfiaknak ezalkalommal nagyon kevés mondanivalójuk akadt. (Ezt nem az általánosságban ismert közmondásból következtetem, de mert úgy volt).

Institóris Kálmán főjegyző elnöklése alatt, ki most a legköürhajongottabb ember, jelen voltak a következő bájos hölgyek:

Özv. Kövér Gáborné, Fényes Kálmáné, Réthy Viktorné, Kosztolányi Imréné, Kadas Kálmáné, Mistéth Sándorné, Hermann Gyuláné, Kristyó Jánosné, Fetter Gézáné, özv. Kneffel Károlyné, Földes Kelemené, özv. Antalfy Endréné, Salacz Erzsike, Antalfy Boriska, Farkas nővérek, Knothy Sarolta, Martos Sárika, Leopold Rezi, Kositzky Gizella, Back nővérek, Kövér Mártha, Avarffy Sarolta, Kristyó Mariska, Kertay Ilma, Kneffel Juliska, Földes Lujsika.

A férfiak legszerényebbikét, a szorgalmas rendezőt Rónaszéki Gusztávot az asztalfőre ültették a hölgyek (mert megjegyzem a tegnapi az övék volt). Mig a többiek: ifj. Salacz Gyula, Salacz Dezső, Rózsa Andor, Vannay Gyula, Szathmáry Géza, Mistéth Sándor, Avarffy Imre dr. Sándor Ede, Bánfalvy Ede, és Sorbán, János a zöldposztós asztal többi helyeit foglalták el.

Institóris Kálmán meleg szavakkal mond köszönetet a hölgyeknek, kik a színházi ünnepélyben részt vesznek s ez által koszos irónk jubileumát impozánsabbá teszik. Kifejti, hogy az előadás nem lesz jótékony-célú, tisztán ünnepi, a nagy író még nagyobb érdemeihez méltó.

Rónaszéki Gusztáv tudomásul adta azoknak, akiket illet és nem illet (de kétségtelentül mindenkit érdekel), hogy a két ünnepi előadás f. hó 24-én és 25-én meg lesz tartva.

Az est impozánsnak ígérkezik. Első szám lesz egy ünnepi nyitány, melyet a színházi zenekar ad elő.

Utána Tompa Kálmán a szintársulat előkelő tagja fogja szavalni Farkas Ferencz tehetséges fiatal poéta alkalmi ódáját, melyet a „Kölcsöy-egyesület” megbízásából írt.

A „Magyar Nábó” egy részletét színészek fogják előadni. Közvetlen a szavaltat után.

A jelenet személyei ezek:

Kárpáthy János, gazdag földbirtokos,
Vidra, bohóc,
Gyárfás, udvari poéta,
Buz Péter, korcsmáros a „Török-szakad” csárdába.

Hajduk,
Parasztasszonyok,
Pukus, Primás,
Czimbalmos,
Klarinétos,
Bögös.

Az egész történet a magyar nábob kár-

— De kisasszony, hisz ez szörnyűség! Elszámította magát?

A leány megsemmisülve rogyott újra székére:

— Nem uram, én azt elsikkasztottam!

A régi játszótársból a düh és a szánalom tört ki.

— Ezt kegyed nem tehetted! ... És idegesen mérte a hivatalt.

Az összeesett, lázvert leány állapota meghatotta. Régi, elfelejtett emlékei fakadtak fel lelkében; érezte, hogy hivatalával visszaél, de valami lelki meghatottság biztatta, hogy így tesz helyesen. Ezt a bámsz népet kell kituszkolni mielőbb, mely szereti az ingyenes szcenákat és példátlan nyugalommal nézte a ketrecz mögötti jelekéseket, a nélkül, hogy értette volna. A titkár egyenként és szaporán elintézte a dolgukat, nem maradt ideje az elalélt leányt fölségíteni. Az utolsó ácsorgó is elpárologván, fölemelte a leányt.

— Akarom binni, hogy kegyedet valami nagy szerencsétlenség sodorta bele az egyébként menthetlen bűnbe. Hivatalommal játszom, de délutánig nem veszem tudomásul a hiányt. Azt azonban régi ismeretségünk emlékére meg kell ígérnie, hogy nem emészti el magát. Akkor engem is megölt.

A leány halkán felelt:

— Igérem.

— Gondoskodjék a hiányról délutánig okvetlen.

Hálásan tekintett a távozó férfi után. Tehát annak szánakozó irgalmát, akinek szigorúságáról legendák keltek postáskörökben is megtudta indítani? Mit ér? A hiányt pótolni nem tudja, csak egy takarékpénztári könyvvel, mely hivatalos verejtékének és takarékságának gyümölsse. A pénz azonban hiányzik. A takarékpénztár 90 napi felmondás után számíttol le pénzt, addig ellene már régen folytatták a vizsgálatot és eltávolították a hivatalból, melyért annyit küzdött, mely menedéket és száraz kenyeret adott. Őt nem lehet megmenteni többé. És kezébe vette a naplót. Az volt árulója. Egy ötszáz forintos utalványt ő adott fel anyjának, ez a pénz hiányzik a hivatalból.

Es ki kérdezi azt, hogy mi volt az ok? Senki. De miért is? Hát miköze van ahhoz a hivatalnak, hogy az ő anyját hirtelen a nyomorból kellett kisegíteni és ő nem tudta, hogy a takarékpénztár nem mindjárt fizet. Hogy ő csak gyámoltalan leány, a ki szívének sugallatára hallgatott és a törvényről megfeledkezett.

Segíteni? A hiányt pótolni? De miként. Odateszi a takarékpénztári könyvet. A pénz nem hiányzik. De erre mit sem adnak. Vagy sorra veszi a falut és kölcsezt vesz, biztos zálogot nyújtva. Igen, igen, azt kell tennie. A hivatalt nem szabad ugyan elhagynia, de hát sietni fog; a tisztelendő ur közel lakik, ő úgy is isten rendelkezéséből gyámoltója az elesetteknek, istápolója a nyomorultaknak.

Kalapot tett fejére és a kulcsot vette ki az ajtó küszöbén.

Erőteljes férfi hang reszkettette meg, egy csendőr:

— Kisasszony, a hivatalt nem hagyhatja el. Örömm.

Hátrátanorodott. Hát ennyire vagyunk? A felszerkedő irgalom övrendszabályokhoz nyúl? Csendőrséget mozgósít a sikkasztó ellen! Hát ő sem bizik ígéretében? Am jó, most már ő sincs kötelezve semmire. Ezt a kelepozt a sors állította fel. Legyen hát úgy: beleugrik a maga akarataból.

A csendőr időnkint bekukkantott a hivatalba, de nem észlelt semmi különösét. A postás kisasszony fejét az asztalra hajtotta. Még mosolygot is a vigyázó, azt gondolva el, ha minden sikkasztó ilyen ügyetlen lenne.

Egyszerre csak elfojtott sikoly hangzott ki a hivatalból. A csendőr ijedten szaladt be. Már későn. A csomagokra sűrű cseppekben hullt a friss vér, a haldokló leány bágyadtan mondta:

— Bocsássatok meg.

A központi titkár azután beosztották a számféjtő hivatalhoz. Róla az igazgató jelentése évről-évre stereotyp volt és így hangzott:

„Ellenőrző hivataloskodásra teljesen megbízhatatlan.”

VERNER LÁSZLÓ.

páti birtokán, a „Török szakad” csárdában, hova Kárpáthy János bevetődik egész kíséretével. Széles jó kedvében nem tud mit csinálni: hát mulatozik a nép mulatságán. Lenyeleti a cigánynyal az eget, mikor már poétája rímeit megunt hallgatni. Végül az egész ház tánczra perdül, a nábob pedig incselkedve odarikkant a cselédek közé:

— Jól van Kati! Szorítsd Böske! Ujuju!

A szerepeket úgy ezen, mint a többi, színészek által előadandó jelenetekből már ki-
szották.

E képet követi a „Köszívű ember fia”-nak egy részlete, mely Bécsben játszódik le, midőn az alkotmányt kihirdetik.

E darabban egy igen érdekes beszéd van, melyet Kossuth Lajos annak idején tényleg elmondott.

E szónoklatot csak nagy utánjárással sikerült megszerezni, és pedig Bécsből, mivel az sem a múzeumnak, sem magának Kossuthnak nincs meg.

A beszéd végén a kar fogja énekelni a Marseillet.

E jelenet szereplői ezek:

Zarka János, királyi személynök,
Ghyoz Kálmán, nádori-ítélő-mester,
Andrássy Gyula, Zemplén követe,
Bohus János, Arad követe,
Biró Imre, Arad követe,
Asztalos Pál, marmarosi követ,
Kossuth Lajos, Pest követe,
Lonovics József csanádi püspök,
Rajasich József, karloviczai érsek,
Esterházy Pál herceg, pozsonyi főispán,

Károlyi György, békési főispán,
Batthiányi Lajos gróf,
Egy polgár,
Egy bécsi nő, kis gyermekével,
Polgárolgyek, magyar főurak, magyar jogászfifjúság, bécsi polgárok, nép.

E jelenet szcenizációja úgy egészben, mint részleteiben megkapó.

A „Szeretlem bolondja”-ból Polgár János, főreáliskolai tanár ragadott ki egy bűbajos idyllt, mely Jókai regényének fénypontját képezi.

A jelenetke személyei:

Leona,
Lemmingné,
Angyaldy.
Az egész játszék a Farkas-völgyben. Megértéséhez tudnunk kell, hogy Hatter főispán elválik nejétől, ki férjhez is megy egy Lemming nevű ékszerárushoz. Angyaldy, a főispán titkára — kiből ez feltétlenül megbízik — egy ízben összetalálkozik a Farkas-völgyben a volt főispánéval, ki neki szerelmet vall.

E jelenetet szintén színészek adják elő, míg az előbbiben műkedvelők is vesznek részt. Az erkélyről Back Eszti, Kneffel Juli, Ransburg Vilma és Kositzky Gizella szórakoztat virágot a küldöttség útjára.

A program legutolsó pontja lesz ama nagy tabló, mely Jókai tíz regényéből van összeállítva.

A legelső kép a város hódolatát jelképezi, midőn a jubilans író szobrát megkoszorúzzák a legbájosabb kezek.

Szerepelni fognak e képben a következő hölgyek:

Arad városa Kövér Mártha.
Első génusz Martos Sárika.
Második génusz Salacz Erzsike.
Klió Kothy Sárika.
Ezután jön a tíz regény-tabló és pedig ilyen sorrendben:

1. Bálványosvár, e szereplőkkel:

Mikesné Vincze Miklósné
Borbála Kertay Ilma.

2. Aranyember.

Timár Mihály Rózsa Andor.
Noémi Földes Lujza.
Teréz Kosztolányi Imréné.

3. Tengerszemű hölgy.

Magyar parasztleány Antalfy Boriska.

Parasztlegény Szathmáry Géza.

4. Lőseifehéresszony.

Serédy Anna Réthy Viktorné.
Andrássy tábornok ifj. Salacz Gyula.
Andrássy Ervin Bánfalvy Ede.

5. Törökvilág.

Feriz bég Sándor Ede.
Aranka Kristyóry Mariska.

6. Janicsárok végnapjai.

Szulejka Leopold Rezső.
Ali Vannay Gyula.

7. Fráter György.

Isabella királyné Hermann Gyuláné,
Fráter György Wagner Rezső.

8. Egy az Isten.

Székely leány Farkas Janka.
Oláh leány Farkas Ilonka.
Székely legény Salacz Dezső.

9. Rab Ráby.

Rab Ráby Sorbán János.
Neje Fetter Gézané.

10. Kárpáthy Zoltán.

Szentirmayné Mistóth Sándorné.
Leánya Avarffy Sárika.
Szentirmay Rudolf Baross Zsiga.
Kárpáthy Zoltán Takátsy Sándor.

Atoilettekre vonatkozólag Rónaszék Gyusztáv művezető, a legnagyobb előzékeny-séggel adta meg mindenkinek a felvilágosítást.

Az első és utolsó, tehát egyetlen próba február 23-án délután 3 órakor lesz a színházban.

A jubileum-rendező bizottság gondoskodott arról is, hogy a tablókban résztvevők számára — a bérlet közönség jogainak respektálásával — helyet tartsanak fel. Ez ügyben Gond Lászlóval kell értekezni.

Második előadás után az összes szereplők felvonulnak a „Fehér Kereszt”-be, hol teljesen szükkörfű — bál lesz.

IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Január 19. —

Boros. — Fagy. — Északon csapadék. — Hőemelkedés. Nyugaton csapadék.

Aradváros villamos világítása.

— A szakbizottság üléséből. —

Arad, január 18.

Az aradi légszuszvilágítási társulat és a budapesti Ganz és társa cég, mint alkalmi szövetkezet részéről Aradváros villamos világítása tárgyában a tanácshoz beadott ajánlat és szerződéstervezet részletes tárgyalására kiküldött szakbizottság ma délután 4 órakor tartotta meg első ülését a városháza emeleti kistermében.

Már az első szakbizottsági ülés után pozitív eredményeket konstatahatunk, a melyek mindegyre közelebb viszik a tervet a megvalósulás felé.

A szakbizottság az előterjesztett ajánlatot és szerződéstervezetet részletes tárgyalás alapján általánosságban egyhangúlag elfogadta és megállapodásra jutott a koncesszió időtartamára, nemkülönben a vezetékek minőségére nézve.

Az érdekes ülés lefolyásáról a következő tudósítást adjuk.

Parecz István gazdasági tanácsos elnökle alatt jelen voltak Sárkot Domokos főkapitány, Virágh Lajos főmérnök, továbbá Boros Beni, Hegedüs László, Pekár Károly, Nesnera Aladár, Fényes Dezső, Stauber József, Széchy Akos, ifj. Nachtnébel Ödön bizottsági tagok svégül az ajánlattevők részéről Gélyi A. a Ganz-gyár műszaki képviselője, Stepnitzka Manó légszuszgyári igazgató és Weidenfeld István dr. az alkalmi szövetkezet jogtanácsosa.

Parecz István elnök az ülést megnyitván, azt hiszi, hogy a villamos világítás létesítése olyan feladat, a melyet Aradváros haladása érdekében minél hamarabb meg kell oldani. A kérdés már nem új, a mennyiben 1891. év végén a légszuszgyár és egy magánvállalkozó már ajánlatot terjesztettek a közgyűlés elé. A közgyűlés, — mert kizárólagos koncessziót nem akart adni, — pályázat kiírását rendelte el a villamos világítás létesítésére. Ekkor bizottság is tárgyalt az ügyben, de mert a bizottság is a kizárólagos koncesszió ellen nyilatkozott, a közgyűlés a pályázat kiírását elhalasztotta.

Most konkrét ajánlat folyt be, a mely teljesen új fordulatot ad a dolognak. Bizalommal lehet munkához fogni, mert az ajánlattevők egyike a légszuszvilágítási társulat, melynek maga Aradváros a főszékhelye, — a másika pedig a Ganz-gyár, a mely ma már világhírű. Maga a benyújtott ajánlat olyan, hogy nem lesz nehéz a kiegyezés a bizottság a részletek megállapítása után bizonyára szerződés kötést javasolhat a törvényhatósági bizottságnak.

Felolvassa az általunk már bőven ismertett ajánlatot, melyben villamtelep engedélyt 20 évre kizárólagos, további 30 évre pedig folytatólagos koncessziót kér. Az ajánlat tudomásul vétele mellett kéri a szerződéstervezet részletes tárgyalásának megkezdését, mert a benne foglalt feltételek hasonlóak a város pályázati feltételeihez.

Fényes Dezső a főpontok megmagyarázása érdekében emel szót, hogy a bizottsági tagok az egész dologról általános fogalmat nyerjenek.

Boros Beni a szerződéstervezet felolvasását kéri.

Parecz István előadja, hogy a tervezet a szerződés tárgya, a vezetékek minősége, az áthelyezési szabályok, árszabályok, a szerződés tartama és a megváltási módzatok címét viselő részleteket tartalmazza. Első pontja a koncesszió határidején kívül a jogosultságnak a világításra felül az erőátvitelre való kiterjesztésének és a további koncessziók feltételeinek kikötését, és illetve szabályozását tárgyalja. Szólv a koncesszió lejártát a gázszuszződés 1945. december 31-iki lejáratával kívánja összhangzásba hozni.

Boros Beni megjegyzi, hogy az ajánlatot tájékozás céljából már előre közölni kellett volna a bizottsági tagokkal. A tervezet felolvasását újólág sürgeti.

Parecz István felolvasta a tervezetet, melynek kapcsán tüzetes számításokat kér az utcavilágításra nézve 16 gyertyafénnyel égő lámpák alapul vételével.

Weidenfeld István dr. kijelenti, hogy 3000 lámpa 1000 wattórát fogyasztásnál a magánfeleknek 10 százalék árengedményt nyújtanak.

Ezután a tervezetet részletes tárgyalás alapjául általánosságban elfogadták.

A koncesszió kérdésében Parecz István a budapesti szerződés első két pontjának stilizálását kéri elfogadni. Elfogadják.

Boros Beni a mellékvezetékben elfogadja a világítás 10 évre szóló kötelezettségét, de

kiköti, hogy megváltás esetén az összes létesítmények megválthatók legyenek.

Gélyi A. az üzemszerűség ingadozásának maximumát 10 százalékban kéri meghatározni s kimondani, hogy a 15 perc alatt megszüntethető rövid ingadozás nem esik birságolás alá.

Az első pontot az ajánlott módosítások elfogadják.

A vezeték minőségénél

Parocz István olyértelmű megállapodást javasol, hogy a hol a vállalkozók földalatti kábelvezetékek lerakására köteleztetnek, ott nagyobb villamero fogyasztást garantírozzanak, mint a hol föld feletti a vezeték.

Gélyi A. azt kéri kimondani, hogy a hol a vezeték a házak fölött létesíthető, ott a kábelvezeték lerakása nem kötelező a vállalkozókra nézve.

Stauber József előre határozná meg, hogy melyik uton milyen legyen a vezeték.

Parocz István kijelenti, hogy az első hálózat a Szabadság és Andrássy-tereket és a Főtnak a Karolina-utcáig terjedő részét fogja felölelni s itt mindenütt földalatti lesz a vezeték. A vállalkozók 16 méternél szélesebb utcákban s ott a hol a házak tetején vihető a vezeték, kábel lerakni nem kötelesek.

Boros Beni határozottan kikötni kívánja, hogy a háztetőkön csak a tulajdonos beleegyezésével lehessen sodronyt húzni. Kikötetett.

Elhatároztatott, hogy a belvárosban csak gyalult és festett fenyőfaoszlopokon, a külvárosokban pedig 6 méter magas oszlopokon vezethetők a sodronyok.

A villamosság ára lámpánként és 100 wattóránként világításra 6 kr, erőátvitelre 100 wattóránként 4 kr.

Boros Beni magasnak találja az árakat. Budapesten a vezeték lerakásáért és a mérőórákért nem fizetnek s a villamosság 100 wattóránként csak 5 krba kerül.

Weidenfeld István dr. az ár magasságára nézve elmondja, hogy míg Budapest Salgó-Tarjánból kapja a kőszent, addig Aradnak nagyobb költséggel távolról kell hozatni.

Gélyi A. kijelenti, hogy 1000 watt-óra fogyasztásánál már jelentékenyen csökkennek az árak.

Az indoklás tudomásul vétetvén elnök az ülést az idő előrehaladott voltát tekintve, pénteken délután 4 óráig elnapolta.

Ülés vége este 7 órakor.

HIREK.

Január 19. Péntek. Róm. kath.: naptár Kanut. — Protestáns naptár: Kanut. — Görög-keleti naptár (január 7.): Iván, Keresztelő János. — A nap két 7 óra 23 perccor, nyugszik 4 óra 28 perccor.

Szabadság-harczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bement díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szombán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Január 21. A „Vöröskereszt” közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Január 21. Az aradi hadastyán-egylet jubileuma.

Január 28. A nyomdászegylet tisztújító közgyűlése, délelőtt 10 órakor (Schreiner-vendéglő.)

Január 28. Az aradhegyaljai amerikai szőlőtelep szövetség közgyűlése délelőtt 10 órakor, a kereskedelmi és iparkamara termében.

Január 31. Az arad-csanádi vasutak rendkívüli közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

Február 2. Az aradi közúti vasut-társaság közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Február 6. A millenniumi bizottság ülése délelőtt 10 órakor a megyeházában.

— A hivatalos lapból. A király Landa Gusztáv és Szalay Péter osztálytanácsosoknak a miniszteri tanácsosi, Fábrián János és Gouda Béla műszaki tanácsosoknak az osztálytanácsosi címet és jelleget díjmentesen adományozta.

— Iskolás gyermekek a klerikalizmus szolgálatában. Peldátlan azon vakmerő-

ség és cinizmus, melylyel a klerikális agitáció az egyház szószékét, sőt az iskolai katedrát is izgatásainak eszközéül felhasználja. Am intézzék el az illetők ezen erkölcsi monstruozitás elkövetésében ügyüket saját lelkiismeretükkel s az iskolai hatóságokkal azt, hogy serdülő leánygyermek előtt pertraktálják a polgári házasság erkölcselenségét. Egyet azonban kikértünk volna magunknak s reméljük, a jövőben nem is fog megtörténni: azt tudniillik, hogy afféle felekezeti sokadalmaknak, a milyen a legutóbbi, papok által inscenírozott, ugynevezett katolikus nagygyűlés volt: Aradon házról házra küldött iskolás leánykák által gyűjtésnek üdvözlő aláírásokat. Tizenkét-tizenhárom éves leánykáknak felnőttek kísérete és oltalma nélkül idegen házakba benyitni még oly szent célból is már magában képtelen gondolat. Annál felháborítóbb az, hogy ilyesmi hazaelenes, ultramontán demonstrációk céljaira történik.

— Az aradi üzletvezető kiténtetése. Mint a hivatalos lapban olvassuk, Ő Felsége a király Pottyondy Gusztávnak a m. kir. államvasutak most kinevezett aradi üzletvezetőjének a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta, a vasuti szolgálat terén szerzett érdemei elismerésül.

— Kik nem fizetnek utadót? A kereskedelmi miniszternek egy most érkezett körrendelete arról értesíti Arad megye és Aradváros törvényhatóságát, hogy a törvényhatóság területén lakó államihivatalnokok ép úgytől vannak mentve az utadó fizetése alól, mint a szék- és fővárosban. Ellenben a megyei és községi tisztviselők, nemkülönben a lelkészek, tanítók és jegyzők csakis a szék- és fővárosban s az önálló törvényhatósággal bíró városokban nem fizetik az utadót, a törvényhatóságok területén fekvő egyéb községekben lakók azonban utadóval megrovandók, miután e helyeken az utadó a megyei pótdó jellegével bír.

— Az aradi szerb esperesség. Többször volt már szó lapunkban arról, hogy Aradon szerb esperességet akarnak felállítani. Azt is megirtuk napokkal ezelőtt, kik reflektálnak az állásra, vagy kikről gondolják az aradi szerbek, hogy pályázni fognak. Most egy új és érdekes fordulatról értesülünk. Hétfőn ugyanis küldöttség fog elutazni Aradról Szent-Tamásra Sztraity György ottani gör. kel. szerb plébánoshoz és felszólítja, hogy pályázzék az Aradon legközelebb felállítandó esperesi székre. A küldöttség 40 aláírással ellátott kötelező nyilatkozattal biztosítandja, hogy ha a közóhajnak enged és pályázik, megválasztják. A deputációt ifj. Prodanovics Döme, a szerb egyházi ügyek ez ismert előbarcsoza vezeti, a tagok lesznek benne Alexits Iván gör. kel. szerb lelkész, Popovits Sebő, Putarity Gavre, Jovanov Isza és Alexits Dusan.

— Szapáry Gyula levele. Temesvári tudósítónk írja: Szapáry Gyula gróf, városunk országgyűlési képviselője, magánlevelet írt dr. Telbisz Károly polgármesternek, kit arról értesített, hogy mivel a házassági jogról szóló törvényjavaslat egyes intézkedései ellen alapos ellenvetései vannak, melyeknek a javaslat tárgyalása alkalmával kifejezést kíván adni, a szabadelvű párt kötelékéből kilépett és kilátásba helyezte, hogy indokait, a temesvári választóközönség előtt személyesen is ki fogja fejteni.

— Az ifjú főhercegi párról. Pozsonyból sürgönyzik, hogy József Agost főherceg

nejével, Augustta hercegnővel ma Budapestre utazik és innét Münchenbe térve, négy havi szabadságidejének lejárása után Pozsonyban újra bevonul ezredéhez.

— Én nem ellenzem! Mai első hírünkben megemlékszünk arról a feltűnést keltő dologról, hogy Aradon iskolás lányok által házaltattak aláírásokért a katolikus nagygyűlésnek küldött bizalmi nyilatkozatra. A ki köledáló deputáció ezen útjában benyitott egyik előkelő uri családhoz is, a hol a hűrnőjének adta át a már néhány aláírással látott ívet. Az urnő elolvasta, miről van szó s aztán az iv egész hosszában ekkor nyilatkoztatta meg a katolikus nagygyűlés iránti bizodalmat:

— Én nem ellenzem a polgári házasságot, sőt helyeslem...

Hogy a fatális ivvel a „rendezés” folytatata-e még a gyűjtést, arról nem szól tudósításunk.

— Regále megváltás. Az állam regále megváltási jövedelmi többletében ez évtől kezdve fognak először részesedni a törvényhatósági joggal bíró rendezett tanácsú városok s a törvény szerint e részesedésre jogosult egyéb községek is. E részesedés a múlt év végével megtörtént leszámolás alapján történt és pedig Aradra és a többi törvényhatósági jogu városra nézve (Budapest és Pozsony zárt városok kivételével, melyeknek a törvény szerint bevételi többletükből 40 százalék jutott már eddig is) harmincz, a rendezett tanácsú városokra nézve száz, a jogosult egyéb községekre nézve tíz százalék. A leszámolási munkálatok adatain nyugvó előleges számítások szerint a most említett kulcs alapján a nyílt törvényhatósági városok kerek számban 216,000, a rendezett tanácsú városok 139,000, a jogosult községek 97,000 forintot fognak kapni a jövő esztendőben.

— Halálos baleset. Az aradi vasuti pályaház előtt serényen épül az új perronsarnok. Tegnap délből is kopogtak rajta az ácsok. Fél 12 órakor egyszerre velőtrázó sikolylyal zuhant le fejfel mintegy 6 méter magas Matykó Ferencz 22—23 éves fia. Segélyére siettek, beszállították a kórházba, a hol délután 2 órakor, még mielőtt Rám István rendőrhadnagy kihallgathatta volna, meghalt. A halálos baleset részleteinek kiderítésére a vizsgálat folyik.

— Ülés a vármegyén. Aradmegye közgazgatási bizottságának erdészeti albizottsága Szathmáry Gyula alispán elnöke alatt tegnap délelőtt ülést tartott, a melyen több erdőrendőri ügy nyert elintézt.

— Campianu János szabadláb. Campianu János volt aradi ügyvéd, a ki sikasztás és közokirat hamasítás büntetése miatt az aradi törvényszék börtönében ül, büntetésének kétharmad részét kitöltvén, föltételes szabadságra bocsátása iránt folyamodott a törvényszékhez. A törvényszék ma vagy holnap szabadlábba is helyezi Campianut.

— Élet és halál. Aradváros területén a múlt héten született 18 fi és 11 nő, összesen 29; meghalt 19 fi és 16 nő, összesen 35 lélek. A születések évi aránya tehát 33.1, a halálozásoké pedig 40.3 pro mille volt. A múlt héten két differtisz halálozás fordult elő.

— „Száz ezer forintos család.” A P. H. írja: Tegnap számunkban hasonló cím alatt egy 100,000 frtról szóló check-történetet beszélt el tudósítónk. Erről a történetről azt közlik velünk, hogy alaptalan s csakis azon „érdekes” híresztelések közül való, amelyek a fővárosban az u. n. magasabb körökről a valóság színével fölruházva száz-százalagosan lenge. A hírnek különben az lehetett az alapja, hogy a párisi „Gil Blas” című lapban a napokban egy hasonló tartalmu közlemény jelent meg. Együttal megemlítjük, hogy a tudósításban említett Csillag Vilmos Párisban nem a Finály-féle özég hivatalnok, hanem a Schulmann, Csillag és társa özég beltagja.

— Felsült tolvaj. Kis István csavargó Esztergomból Aradra jött körülnézni. Természetesen a kirakatok érdekelték első sorban

Lówyék ajtajában egy finomtáliszörmesapka nyerte meg legjobban a tetazését. Leakasztotta hát a vevőcsábítót s ellépett vele a Kiskörút felé. Szemben jött vele Binder titkos rendőr. Megkínálta a lopott sapkával. Binder gyanusnak találta a dolgot s magához hívta, hogy kifizesse a vételárát. Az enyveskező ember lépre ment s követte Bindert a város házára. Ott kisült a turpisság s a jó madarat, ha büntetését leülte, zsuppon küldik haza Esztergomba.

— **Uj templom.** R. Kovács házában a ref. egyházközség már 10 év óta gyűjti az alapot egy új templomra. Eddigelé 11,500 frt gyűlt össze a mondott célra s így a község közelebb máre elkészítteti a templom terveit.

— **Mikor tör ki a betegség?** Köztudomásu dolog, hogy a fertőzés után még egy ideig eltart, mire a betegség az emberen kitör. Hetekig-naj okig járkálhat az ember testében a betegség csiráival; persze nem jól érzé magát, de azért ő sem, az orvos sem tudja, hogy minő fertőző betegség lesz ez állapotnak a vége. Ezt az időszakot a betegség lappangó állapotának nevezik. Angol orvosok most összeállították az egyes fertőző betegségek lappangási idejét. A difteritisz 4, egész 7 napig lappanghat az emberben, mire kitör; a hágy-máz 12—14, az influenza 3—4, a kanyaró 7—15, a himlő 12 napig lappang. A lappangási idő alatt persze számtalan más embert fertőztet az illerő és innen van, hogy sokan sehogysem tudják felfogni, hogy ők honnan kapták meg a betegséget, mikor beteg emberrel nem is beszéltek, nem is érintkeztek.

— **Megtepték egymást.** Szijjártó Péterné és Pardy Is vanué aradi kofák pokoli spektákulumot csináltak tegnapi piaczon. Valami jus fölött összevesztek, letépték egymás kontyát és leszédtek egymás arcáról a bőrt. A kapitány két napra közös zárkába osukatta őket. Lesz alkalmuk a kibékülésre.

— **Pályázatok.** Pénzügyi szemlési állás a nagybecskerekai pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt. Irodatiszt állás a balassa-gyarmati törvényszéknél 2 hét alatt.

A tolvaj önkéntes.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

Pécska, január 18.

Braun Miksa tolvaj önkéntes büntületben a hadbíróóság részéről ma reggel egy őrnagy habíró és Pfeifferkorn Gyula hadnagy szálltak ki Pécskára a tíz órakor érkező vonattal.

A pályaházból egyenesen Fleischmann Herman káros fűszerkereskedő házához hajtottak, hol két órán át hallgatták ki Fleischmannnt, különös súlyt helyezve Braun Miksa előéletére s a károszség nagyságára. Kiderítették, hogy a legutolsó betörés alkalmával 1050 frt tűnt el s hogy az összes kár meghaladja a kétezer forintot.

Majd Fleischmannét hallgatták ki, a ki a következőket adta elő.

Mikor a betörés éjjelén hirtelen zajra álmából felrezzent, egy szürkeruhát és körszakállt viselő alakot pillantott meg. Braunra határozottan ráismert.

Szekula Zoltán kereskedőtanoncz lényegtelen vallomást tett.

Két kis oláh fiut hallgatott ki ezután a hadbíró. Az egyik gyerek Sztojkovits ügyvéd háza előtt, a hid alatt találta meg Braun Miksa eldobott, töltött revolverét, a másik Krucsay földműves háza előtt azt a kendőt lelta meg, a melyet a betörő a lopás alkalmával fején viselt.

Igen érdekes volt a délután folyamán Braun Béni fakereskedőnek, a tolvaj önkéntes atyjának a kihallgatása. A szerencsétlen apát egészen megtörte a csapás. Nem volt tudomása fiának tulköltekezéséről, még kevésbbé arról, hogy gaztettet művel. Ha sejtette volna, hogy fia letért a becsület utjáról, maga lőtte volna a gyón. Fia nemcsak a barátait ámitotta,

hanem vele is elhitette, hogy Pozsonyban van egy grófnő szeretője, a ki gyakran küld neki kisebb összegeket.

Braun Frigyes tartalékos hadnagy kihallgatván, előadta, hogy sejtelve sem volt őcsöse tolvajlásairól s ő is elhitte a pozsonyi grófnőről anzagolt mesét.

Végül Soosa csemlőrmestert hallgatták ki a hadbíróóság küldöttei Braun elfogatásának körülményeire és az elfogatás alkalmával tett beismeréseire nézve.

A hadbíróági vizsgálat este fél 6 órakor ért véget. Előzőleg Pfeifferkorn Gyula hadnagy a betörés helyét képező ház helyszínrajzát is felvette.

Kétségtelenül meg van állapítva tehát, hogy a tolvaj önkéntes bűnrészesek nélkül dolgozott. Volt főnökének helyiségeit és szokásait annyira ismerte, hogy nem volt szüksége czinkostársra.

Fleischmann Herman a károszséget egy Braun Miksa tulajdonát képező házrészre bekebelezte, de ez csak 600 frt erejéig szolgálfedeztetül.

A hadbíróóság este visszautazott Aradra.

GYASZROVAT.

† Schäffer Adolf. Öszinte részvétellel veszszük a gyászhirot, hogy Aradváros két előkelő családját, a Schäffer- és Andrányi családokat ismét súlyos csapás érte. Schäffer Adolf gyógyszerész halálával, a ki tegnap reggel élte 59-ik évében kisenvedett. A megboldogult derék, szorgalmas tagja volt a társadalomnak, kit nagy részvét fog sirjába kísérni. Hosszas idei betegségétől váltotta meg a halál. A mélyen sujtott család gyászjelentése így hangzik:

Schäffer Adolfné szül. gyoroki Andrányi Ika és gyermekei Adus, Margit, Béla és Jenő a maguk és az alólírottak nevében, fájdalomtól megtört szívvel tudatják forrón szeretett s felejtethetlen férje, illetőleg édes aya, vő, testvér, sógor, nagybátya és rokon Schäffer Adolfnak, folyó évi január hó 18-án, d. e. 9 órakor, életének 59-ik s boldog házassága 24-ik évében, hosszas betegség után bekövetkezett gyászós elhunytát. A boldogult hült tetemei január 19-én, d. u. 3 órakor fognak főnt 4. sz. házból a helybeli közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő gyázmise január 20-án, d. e. 8 órakor fog a főt. Minorita-atyák templomában a Mindenhatónak bemutatni. Aلدás és béke poraira! Arad, 1894. január 18. Pálffy Ferencné szül. Schäffer Róza és gyermekei, Schäffer Ida, testvérei. id. gyoroki Andrányi Károly apósa, gyoroki Andrányi Lajos, Pálffy Ferencz sógorai, özv. gyoroki Andrányi Károlyné sz. Tömöry Jozefin és gyermekei, özv. gyoroki Andrányi Kálmánné szül. Weil Mária és gyermekei, sógornői.

† Langó Ferencz, volt seprősi nagybirtokos — mint részvétellel értesülünk — Battonyán 81 éves korában elhunyt. Halálával egy sokat hányatott élet nyert befejezést. Fiatalkorában főszolgabíró volt a megyében, majd seprősi birtokán gazdálkodni kezdett s virilis tagja volt Aradmegye törvényhatóságának. Később vagyoniilag tönkre ment s Aradváros szegényeinek házában, mint gondnok, nyert alkalmazást. Ez állásáról két év előtt mondott le s azóta Battonyán élt. Temetése tegnap délután élénk részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békével.

† Szondy Honka, Szondy János aradi áll. tanítóképezdei tanár 18 éves bájós leánykája rövid szenvedés után hirtelen elhunyt. A korán letört virágot tegnap délután fél 3 órakor temették, óriási részvét mellett. Koporsóját igen sok, diszes koszoru ékítette. A ravatal felett Csécsy Imre ev. ref. lelkész mondott megható gyászbeszédet. Nyugodjék békén a megboldogult s a gyászban mélyen megtörtött édes atyának nyujtson némi enyhülést a közrészvét!

† Strasser Albert a temesvári kereskedelmi és iparkamara titkárja, a Ferencz József-rend lovagja, mint őszinte részvétellel ér-

tesztülünk, rövid szenvedés után elhunyt. Szorgalmas, tevékeny tagját vesztette el benne a temesvári társadalom.

† Reiner Mátyás volt makói városi tanácsnok és ismert agg polgár hosszú szenvedés után elhunyt. Az aggastyánt nagy részvét mellett temették.

TANÜGY.

(—) Együleti jubileumot akarnak az „Aradvidéki tanítóegylet” tagjai ülni annak huszonöt éves fennállása alkalmából. Ugy hisszük, kedvesen fogadják a tanítói körök a következő hírt. Solingen városában a tanítói kar szabad együleti életének 100. mond századik évfordulóját készül megülni. Ez aztán méltó jubileum! — Ugy tudjuk, hogy az „Aradvidéki tanítóegylet” már egyszer jubilált, talán tizennégy év előtt. Azért most mind gyakrabban hallszik az egyesületi tagok körében a vélemény, hogy kár volna a huszonötödik évfordulót, ellenben jobb lenne inkább a harminczadikat jubilálni, a jövő választmányi ülésen ily értelmű javaslatot készülnék tenni. Az ellenvéleményű tagok figyelmébe ajánljuk e körülményt.

(—) Arad és Bécs. A zigazgató-tanító nök kérdése Bécsben nagy port vert fel. Már három év előtt mondotta ki az iskolatanács azt az elvet, hogy ezután leányiskolában csakis nők alkalmazandók, tehát igazgatónők is. Ez ellen a férfi tanítók minden erővel küzdenek mert — úgy mondják — a tanítónőnek nincs családja, tehát nem illetheti őt a legjobb fizetésű állás. A tanítónők most Madeiszky, az új közoktatásügyi miniszterhez falyamodtak, hatna oda, hogy a már három év előtt kimondott hatósági elv megvalósuljon. A miniszter törvényszerint ígért eljárni. A legnevezetesebb e kérdésben az, hogy ily iskolágyben a jó bécsiek három évig is fontolgatnak, míg nálunk elvet állítani, határozatot hozni és végrehajtani elég — egyetlen iskolaszéki ülés is. — Így történt ez Aradon ezelőtt vagy öt évvel egy leányiskolai igazgatói állás betöltése alkalmával. Felvetették a kérdést: nem helyesebb lenne-e leányiskolánál férfi helyett nőt alkalmazni igazgatónak? — De helyesebb! — Mindjárt határozzunk-e? — Mindjárt! — Elfogadják N. N. tanítónőt? — El! — És ezzel el volt intézve a nagyszabásu kérdés. Amde most, hogy újból leányiskolai igazgatói állás lesz betöltendő, és most vannak hangok, de nem a tanítók körében, mert ezek nem avatkoznak ilyen dolgokba, hanem vannak hangok intézkedésre hivatott körökben, kik azt hallatják: nem jobb lenne-e mégis férfit alkalmazni igazgatónak? Nincs szándékunkban véleményt mondani, csak konstatáljuk a hangulatot.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

- Január 20. Az aradi menyecskék bálja (Vadember vendéglő.)
- Január 20. Az aradi egyéves önkénytások táncvigalma (Fehér Kereszt.)
- Január 20. A csermői önkéntes tűzoltó-egylet táncvigalma.
- Január 20. Vörös kereszt-bál Uj-Aradon.
- Január 20. Pankotai kereskedő ifjak bálja.
- Január 20. Tűzoltóbál Soborsinban.
- Január 27. Az aradi polgári jótékony nőegylet estélye (Fehér Kereszt.)
- Január 27. A világosi önkéntes tűzoltó-egylet bálja.
- Január 28. Kaszinóbál Csémön.
- Február 1. Kaszinó-estély Vingán.
- Február 1. Tűzoltóbál Gurahonczon.
- Február 1. Az aradi kereskedőifjak egy részének bálja (Fehér Kereszt.)
- Február 3. Az aradi tornaegylet jubileumi estélye és táncvigalma (Fehér Kereszt.)
- Február 3. Képezdész-piknik (Krispin-terem.)
- Február 3. Waggongyári munkások dalkörének bálja (Városliget.)
- Február 4. Iparosifjak bálja (Ipartestület.)
- Február 5. Az aradi helyőrségi tisztikar fényes táncvigalma (Fehér Kereszt.)
- Február 5. „Szylveszter”-társaság bálja (Vadember.)
- Február 10. Román bál (Fehér Kereszt.)
- Február 10. Az aradi kereskedelmi testület bálja.

(=) A menyecskék bálja holnap, szombat este lesz Schóor Béla „Vadember” vendéglőjében. A mulatság iránt igen nagy az érdeklődés és előre sejtethető, hogy zajos, kedélyes vigam lesz.

SZINHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház mősora:

- Január 19. (Péntek) Nap és Hold, operette.
- Január 20. (Szombat) A tévedt nő, opera.

Január 21. (Vasárnap) Délután félárakkal: A libapásztor, operette; este: A primadonna, bohózat, (másodszor).

Január 22. (Hétfő) Könyves Kálmán, dráma.

Január 23. (Kedd) Az aranyember, színmű.

Január 24. (Szerda) A „Kölösey-Egylet” műkedvelői előadása.

Január 25. (Csütörtök) A „Kölösey-Egylet” műkedvelői előadása.

Január 26. (Péntek) Bolondok grófja, színmű.

Január 27. (Szombat) A gazdag szegények, színmű.

Január 28. (Vasárnap) Délután: Bolondok grófja, színmű; este: A gazdag szegények, színmű.

Keczery Irén, mint vendég.

II.

Utolsó szerelem.

Keczery Irén kisasszony, a ne zeti színház e fiatal tagja elismerésünkkel utazik ma vissza a fővárosba. Elismerésünkkel azért mert második vendégjátéka alkalmából az aradi színtársulatnak alkalmat nyújtott Dóczy pompás vigjátékával, az Utolsó szerelemmel brillírozhatni s e révén a közönségnek is kellemes estét szerezni. Ő nélküle talán elő sem vették volna mostanában ezt a darabot. Korántsem azért, mintha nem volna nálunk színésznő, a ki úgy mint ő, a szerelmes kis Catharinát meg nem játszaná, hanem azért, mivel nélküle megfedekeztek volna arról, hogy Dóczyinak a Csók-on kívül van egy másik kitűnő vigjátéka is, a mely megérdemli, hogy hébe-hóba szintén felmelegítsék.

Különben a vendég kisasszonyról is dicsekedni kell megemlékeznünk. Catharina olyan szerep, a melyet elég csak értelmesen elmondani egy olyan fess leánynak, a minő Keczery kisasszony s már kész a hatás. Ő pedig fess volt és értelmesen beszélt. Helyi-közzel csinos poze-okkal illusztrálta érzelmeit s úgy a szeme közé mosolygott Laczi Apor uramnak, hogy ha köből lett volna, még akkor is fel kellett volna olvadnia. Kapott tapsokat és az elért sikerrel meg lehet elégedve.

Szakács daliás, kitűnő Apor vajda volt s nemes hévvel játszotta hálás szerepét. Őt is többször megtapsolták hévteli és érdelemgazdag színezéssel keresztültölt jeleneteiben. A sikerben osztoznak még Rónaszékiné (Drugeth Margit), Bácsné (Erzsébet királyné), Balassa (Lajos király), Szendrei (Lófi), Kendy Boriska (Zelma), Kézdy Juliska (Duczi), Bács (Carrara Ferencz), Csátár (Bubek) és főleg Tompa (Cecco), ki érzelmeinek helyes szószólója, de Laczi Apornak is méltó vetélytársa volt a szép Drugeth Mária kezéért.

A színház eléggé megtelt.

Mint halljuk, Keczery kisasszony rövid idő múlva visszajön Aradra s mint a társulat szerződött tagja marad annak kötelékében virágvasárnapig, vagy azon túl is.

✱

* Jókai hét a színházban. Jókai Mór 50 éves írói jubileumának megünneplésére a színház igazgatósága a Kölösey egylet közreműködésével egy hétig tartó Jókai-cyolust rendez a nagy író darabjaiból. A cyolus folyó hó 22-én hétfőn kezdődik a Könyves Kálmán című drámával. Kedden: Az aranyember. Szerdán műkedvelők közreműködésével: a Kölösey egylet ünnepélye: Regényképek Jókai regényeiből, ezzel: Jókai dícsőítése, nagy némajáték Jókai Mór regényalakjaiból helybeli urnők és urak által személyesítve. Csütörtökön: Ugyanaz. Pénteken: Bolondok grófja. Szombaton: A gazdag szegények itt először. Vasárnap délután: Bolondok grófja, este: a cyclus befejezésül: A gazdag szegények. A szerdai és csütörtöki előadás bérletszünetben lesz. A Jókai előadásokra jegyek előre válthatók mindennap a színházi pénztárnál. A bérletszünetes előadásokra a t. bérlo uraságok jegyei az előadás napjának déli 12 óráig fenntartatnak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Gyermekgyilkos anya.

Szép leány volt Magyarádon Grozav Léna. Bomlott is utánna az egész falu legénynepe. Hitegette, ámitgatta őket, míg végre maga is bele nem szeretett halálosan a legszebb legénybe.

Nem vehette el a legény, nem lehetett a katonasortól. Szerették hát egymást papi áldás nélkül. Csak úgy bagóhiten éltek.

Baj lett a dologból. Lenát elhagyta a legény. Hiába kérlette, hogy térjen vissza hozzá, hiába mondogatta neki kétségbeesetten, hogy viszonyuknak komoly következménye lesz.

Nem tért vissza hozzá, sőt még fenyegette, hogy ha hamarosan el nem földeliazta a még megsemmisített porontyot, baj lesz.

Lenában is feltámadt a szegényérzet.

Vizért ment a patakra. A befagyott patak partján adott életet bűnös szerelme gyümölcsének. Nagyfoku felindulásában, — azzal sem törődve élő-e vagy halott a gyermek, — kisdede nyaka körül zsineget csavart s ott hagyta a patakparton.

A szép Léna bűnös kezét megragadták a csendőrök. Bezárult mögötte a börtönajtó.

Vizsgálati fogságban hervadt tegnapig. Tegnap volt a végtárgyalása az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt.

Lesütött szemekkel állott meg az urak előtt. Folyt a könnye, reszkett a hangja, a mint töredelmesen beismert mindent s mondta el esetét a legapróbb részletekig.

Védelemül csak annyit hozott fel, hogy szánja — bánja bűnét s hogy nagyon — szeretett.

A törvényszék irgalmas volt. Priegl István dr. hivatalból kirendelt védő védbeszéde után a szép Lenát egy évi börtönre ítélte.

Vádolt és védő felelkeztek. A szép Lenát visszavezették börtönébe, a hol több kegyelmet remél a táblától.

SPORT.

+ Nagy vadászat. Gutzjahr Mihály a simándi ut mellett fekvő pusztáján tegnap előtt nagy körvadászatot rendezett. A gyönyörű szép idő, az elért eredmény — 37 nyul 2 róka és 1 fácán került terítékre, — és a házi gazda lekötözött vendégszeretete, úgy nem különben a vadászatot befejező kedélyes ebéd, ezt a napot a résztvevők előtt kellemes emlékvé teszik. A kiterjedt pusztán hét kört rendezett a társaság, mely a házi gazdán Gutzjahr Mihály és fián kívül, idősebb ménesi Lócs Rezső, Bund Henrik, Schauer Adám, Madarász Antal, Földes Kelemen, Vas Mátyás Köller János, ifj. ménesi Lócs Rezső, Avarffy Géza ifj. Steiner Károly (Temesvár), Probst Nándor (Budapest), Steiner Jakab, Szilárd István, Steiner Ferencz Szilárd Emil, Steiner Victor, Habereg György és Opreán Péter a birtokos gazdatisztjéből állott.

+ Zene a jégen. Halitax aradi hívei tegnap ünnepeltek. A korcsolyázó egylet jégpályáján verőfényes, enyhe időben a háziak zenekara játszott. A sikerült jégünnepélyen résztvevő hölgyek névsora a következő: Fábán nővérek, Boros Janka, Székely Margit, Péterffy Sárika, Kositzky Giza, Martos Sárika, Dániel Gabriella, Dániel Kamilla, Komlosy Etelka, Mahler Aranka, Kövér Márta, Weiler Mariiska, Weiler József, Spitzer Ida, Kneffel Juliska, Sármeyné Szentpétery Leonie, Széchy Akosné, Fetterné, Illmann Ottóné, Zima Irén, Regényi Irén, Körmendy Etelka, Zuhor Ella, Róth nővérek, Schlosser Johanna, Schwartz Zelma, Ofner Irén, Popovits Helén, Keller Janka, Reicher Fáni, Arányi Margit, Löffler Ilona, Löffler Hermin, Rákoczy Ágnes, Török Berta, Millig Paula, Földes Lujza, Blaskovits Irén, Hack Lujza, Fried Janka, Gásza Mariiska, Kertay Ilma, Königsgrófnő, Kovács Béláné stb.

TÁVIRATOK.

Udvari ebéd.

Budapest, január 18. (Saj. tud. táv.) A ma esti udvari ebéden résztvettek az összes miniszterek, Beniczky főispán, Czorda curiai elnök, Vértessy Sándor táblai

elnök, Tarkovich, Andrássy Gyula, Lukács László és Berzeviczy Albert államtitkárok.

Legfelsőbb kihallgatás.

Budapest, január 18. (Saj. tud. táv.) Ma délelőtt Ő Felségénél legfelsőbb kihallgatás volt.

Eljegyzés az uralkodóházban.

Budapest, január 18. (Saj. tud. táv.) Valószínű, hogy az uralkodóházban, az udvarnak Budapesten tartózkodása alatt eljegyzés lesz.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 18. (Saj. tud. távirata.) A képviselőház Bánffy Dezső báró elnöklése alatt ma délelőtt 11 órakor rövid ülésre ült össze. Lukács Béla kereskedelmi miniszter több helyiérdekű vasútra vonatkozó jelentést mutatott be, továbbá két törvényjavaslatot a postatakarékpénztári letétek kamatjára és egy vasúti egyezményre vonatkozólag. Pálffy Elemér előadó a zárszámadási bizottság jelentését terjesztette elő. Annak idején valamennyit napirendre tűzik, illetőleg kiadják a bizottságoknak.

Ezután a ház harmadszori felolvasásában is megszavazta a telepítésről szóló törvényjavaslatot, valamint megszavazta a vinkovce-brecskai helyiérdekű vasút engedélyezését és Kempelen Gyula terembiztos nyugdíjazását is.

Holnap nem lesz ülés.

A szombati ülésen harmadszor felolvassák a mai megszavazott javaslatot, le- tárgyalják a mentelmi bizottságnak Ábrányi Kornél két rendbeli és Zichy Herman mentelmi ügyére vonatkozó jelentését. Ugyanakkor Lukács Béla felel Onody Géza két interpellációjára.

Hétfőn a ház megkezdi a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló javaslatok tárgyalását.

Ugron Gábor a hátralékos interpellációkra sürgette újfent a válaszokat.

Az ülés 12 óra előtt véget ért.

Szaporodunk.

Budapest, január 18. (Saj. tud. táv.) Hirszerint közelebből többen belépnek a szabadelvűpártba. Az érdekes hír megvalósulása elé érdeklődéssel néznek.

A szabadelvű pártból.

Budapest, január 18. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű párt belső élete lassanként visszazökken a régi rendes, békés kerékvágásba. Az a néhány napig tartó, a kilépések által okozott hűhó, melyről az ellenzéki lapok olyan rikító színekkel beszéltek, már elmúlt, miután akik a hűhót csinálták, a purosok már nincsenek ott. Kilépés még alig várható néhány s ez a néhány sem igen látható a pártkörben, mert ott nagyon nógatják őket, hogyhát — tessék kilépni!

Az állapot a többséggel ma úgy van, hogy a kormánynak az összes ellenzékkel szemben, hozzájuk számítva még a purosokat is és a többségből leszámítva a horvátokat, megbízható, tekintélyes többsége marad.

Rohonyi mandátuma.

Budapest, január 18. (Saj. tud. táv.) Rohonyi Gyula Hódsgón megválasztott képviselő ma nyújtotta be mandátumát a ház elnökénél. Az ellenzék felháborodása, amióta kiderült, hogy hiszen kor- teskedésben az ellenzék jóval túltett a kor-

mánpárton, jelentékenyen alább hagyott. Mindamellett már ma délelőtt mohón neki estek az elnöki irodában a mandátumnak s keresték és kutatták benne a rekriminálható passzusokat. Azon a szemüvegen, melyen ők néznek, bizonyosan fog-nak is találni rekriminálni valót, amiért azonban — az igazság szigorú alkalmazásának dacára — még mindig nem kell féltetni *Rohonyi* mandátumát.

Ugron contra Helfy.

Budapest, január 18. (Saj. tud. táv.) Persze, hogy a függetlenségi 48-as pártban is heves tusák folynak az egyházpolitikai reformok barátai és ellenségei között. Ez a harcz régóta foly, de idáig csak a kulisszák mögött. Tegnap végre kitört. *Ugron* a „Magyarország” cikkében foglalt állást a reformok ellen, *Helfy* válaszol rá és becsületes nyíltsággal jelentette ki, hogyha a kormánypárti képviselőkre kötelezőnek tartjuk a sekrestyék homályában adott szót, úgy más mértek nem alkalmazható a függetlenségi párt tagjaira. annál kevésbé, mert ez a párt nem titokban, hanem nyíltan, programjában; nem is hónapok, hanem 25 év óta állandóan sürgeti a polgári házasságot. Ha becsületbe vágó a kormányra nézve az adott szóval taktikázni, áll az még inkább a függetlenségi pártra, mely a taktikával a népek beléje vetett bizalmát ingatja meg.

Ezek a kemény igazságok, amelyek elől kitérni nem lehet, a függetlenségi párt egységét és állandóan vallott belbékét nagyon megbolygatták. *Polonyi Ugron* pártján van és sokkal előbbre való-nak tartják a kormány bukását, mint az elveket. Szerencsére a párt nem áll csupa korifeusokból és így más, egészségesebb vélemény is van, amely az elvet becsüli re. Azt mondják, hogy ez az utóbbi a nagyobbik. De legyen csak a fele, annyi pedig meg van, — a függetlenségi párt eddigi *Polonyista* és *Ugronista* szellemére így is rossz napok járnak. De ha mind *Polonyi* és *Ugron* pártján volnának a függetlenségek, rettenetes baj az sem volna. Legalább a választókat aztán egy csapásra kilehet józanítani *Polonyi* és *Ugron* hiveiből. Es ez is valami!

Egyébként pedig a dolog úgy áll, hogy *Helfy*ék a pártban erősen szervezkednek. Akciójuk távol áll minden pártbontástól, de puritánul igazi liberalis állásfoglalás.

Dementi.

Budapest, jan. 18. (Saj. tud. távirata.) Az ellenzéki lapok hírét *Fejérváry* lemondásáról és utódja kiszemeléséről, illetékes forrás szerint megczáfolják.

A 100,000 frtos család.

Budapest, január 18. (Saj. tud. táv.) *Uchtritz* Zsigmond br. kinyilatkoztatja, hogy teljesen alaptalan az a hír, mintha *Jakabffy* Tódor az ő 100,000 frtnyi deponált pénzét elsikkasztotta volna, mint-hogy sohasem deponált semmiféle pénzt.

Ellenzéki agitáció.

Fiume, január 18. (Saj. tud. táv.) Az ellenzék, élén *Wallusnigg*al, kinek antiszemita agitációja bejárta az országot, most *Batthyány* mellett korteskedik, holott legutóbb az itteni ellenzék *Ugron* mellett agitált. *Batthyány* lemondásáról általánosan beszélnek, s már új jelölt is van kombinációban.

Csaló tisztviselő.

Pozsony, január, 18. (Saj. tud. táv.) *Schaetzler* Frigyes részvénytársasági fiatal tisztviselő a társaságot 7000 frttal megcsalta. Elfogták s mindent bevallott.

Kossuth egészsége.

Turin, január 18. (Saj. tud. távirata.) *Kossuth* jobban van, erőt lassan visszatérnek. *Ruttkainé* ágyhoz van kötve, de fájdalmai csökkentek.

Vörös anarchista gyűlés.

Berlin, január 18. (Saj. tud. táv.) A munka nélküliek mai anarchista gyűlésén a zavargók ellen 250 rendőr kivonult s kénytelen volt fegyvert használni. Több ember megöletett, számos megsebesült.

Pusztító földrengés.

London, január 18. (Saj. tud. távirata.) Shangaiból távirják, hogy *Unga* tartományban (Mongolország) többször ismétlődő pusztító földrengés volt, mely több száz embert megölt.

A konstantinápolyi orosz nagykövet.

Konstantinápoly, jan. 18. (Saj. tud. táv.) Diplomáciai körökben állandóan tartja magát a hír, hogy *Nelidoff* orosz nagykövet legközelebb megváltik állásától és hogy helyébe az orosz külügyminisztérium elnöki osztályának vezetőjét *Siskint* fogják kinevezni. *Nelidoff*nak ugyanis szemére lobbantják, hogy a bolgár kérdésben tulságosan enyhén jár el, holott a pétervári kabinet legközelebb erélyes acióra készül, melyre *Siskin*, a kelet alapos ismerője, volna kiszemelve.

A kolera.

Varsó, jan. 18. (Saj. tud. táv.) *Kowal* városában ismét kiütött az ázsiai kolera; 15 betegből kilencz meghalt.

Vonat kisiklás.

New-York, január 18. (Saj. tud. táv.) *Chester* mellett egy vonat kisiklott; 25 halás és 50 sebesülés történt. A kocsik meggyulladtak, sok sebesült elégett.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi és iparkamara közleményei.

Állomás megnyitása. A m. kir. államvasutak miskolcz-kassai vonalán Forró-Encs és Hidas-Németi állomások között fekvő s eddig csak személy- és podgyászforgalomra berendezett *G a r a d n a* megállóhely állomássá alakítván át, f. év január 15-én az összes gyors és teheráru forgalomra megnyitott. Miről az aradi kereskedelmi iparkamara azzal értesíti az érdeklődőket, hogy az ezen állomás irányában alkalmazandó díjszabásra vonatkozó közelebbi megállapodások a hivatalos órák alatt a kamara irodájában betekintethetők.

Szállítási pályázat. A cs. kir. szab. Kassa-oderbergi vasut igazgatósága vörös rézrudak és lemezek, csövek és huzalok szállítása iránt pályázatot hirdetett f. évi febr. 14-ikei határidővel. A részletek tekintetében az aradi kereskedelmi és iparkamara irodája nyújt felvilágosítást.

Milánóban, Lombardia fővárosában a f. évi május havában nemzeti bor- és olivajkiállítás nyílik meg és azzal kapcsolatban nemzetközi bor- és olajsajtó-gépiállítás fog rendeztetni. A kiállítás nemzetközi részében bárhol készült borsajtó-erjesztő és egyéb gépek, leparoló készülékek, az olajtermeléshez való gépek, készülékek, rendszerek s a bor- és olajtermelés irodalmának termékei kiállíthatók. A bejelentési határidő január 31-ike. A szabályzatok és bejelentési izek az érdeklődőknek az aradi kereske-

delmi és iparkamara irodájában állanak rendelkezésre.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi jan. hó 17. Hízott sertésárak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 47.—48. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 47.—48. krig. Fiatal nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 50.5—51. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 49.—50. krig. Fiatal könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 48.—49. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 47.—48. krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 47.—48. krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 47.—48. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 47.—48. krig. Közép (páronként 220—260 kg-ron súlyban) 47.—48. krig. 16. Könnyű (páronként 220 kg-ron terjedő súlyban) 45.—46. krig. — Sertéslelés szám 1894. jan. hó 15-én volt készlet 106032 darab. 1894. január hó 16-án felhajtott: 2102 darab 1894. január hó 16-án elszállított 721 drb. 1894. jan. 17-én maradt készletben 107418 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: kissé kellemesebb.

Szeszűzlet.

— Január 18. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 32.75, kicsinyben 33.25 hordó nélkül, per 100 liter % beelőrtve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, január 18. d. n. 5 óra.

Gabona	Állapot	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.40—7.85
	tiszavidéki	„	7.45—7.85
	pestvidéki	„	7.40—7.85
	fehértómezei	„	7.40—7.85
	bácskai	„	7.50—7.90
észak-magyarországi			
Rozsa	—	szilárd	5.85—5.85
Árpa	takarmány	csend.	6.10—6.50
	égetni való	„	6.65—7.50
	sörfőzdei	„	7.90—9.25
Zab	—	csend.	6.70—7.20
Tengeri	bánsági	szilárd	—
	másnemű	„	4.30—4.40
Káposzta-repoze	—	lanyha	—
Köles	—	csend.	4.30—4.70
Buza	tavasza	csend.	7.64—7.66
	junius 1894	„	7.44—7.46
	őszre	„	—
Tengeri	május-junius 1894	csend.	—
	szept-október 1893	„	4.81—4.84
Zab	Budapest sz. tavasza	csend.	—
	Budapest sz. őszre	„	6.71—6.73
Káposzta-repoze	aug.-szeptember 1893	csend.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. január 18.

Magyar aranyáradek 4%	117.80
Magyar koronáradek 4%	94.90
Magyar arany 4 1/2%	128.—
Magyar ezüst 4 1/2%	102.25
Magyar keleti vasut 1876.	122.—

Aradvárosi

Evadberlet
110. szám.

színház.

Havibérlet
10. szám.

Pénteken, 1894. évi január hó 19-én:

NAP és HOLD.

Operette 3 felvonásban. Írták: A. Vanloo és Loterrier. Zenéjét szerzte: Lecocq Károly. Fordították: Evva Lajos és Fáy I. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Picrates de Calabazas herceg, Portugallia első minisztere Rónaszéki.
Don Braseiro de Tras os Montes, Elvas tartomány kormányzója Hunyady J.
Miguel, háznagy Rácz Gy.
Don Degomez, Braseiro bizalmas embere Leóvey L.
Manola, Miguel kedvese Réthy L.
Beatrix, Braseiro neje Margó Z.
Gonzales, Braseiro inasa Czákó.
Sanchette, kocsmárosnő Kézdy J.
Christoval, Sanchette pinceszere Szebenyi A.

Kezdeté 7 órakor.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

Hirdetmény.

Felhívjuk mindazokat, a kik a város közönsége tulajdonát képező téglaverő helyeken a folyó évben téglát veretni, illetőleg e célra maguknak külön területet kívánnak kijelölni, hogy ebbeli szándékukat az égetni kívánt téglamennyiségnek megjelölése mellett f. hó 27-ig a gazdasági szék elnöknél bejelentésük be.

Arad, 1894. január 15.

Arad sz. kir. város
gazdasági széke.

161703 | c II.

Magy. kir. álamvasutak.

Magyar-adria vasuti kötelék

A magyar-adria vasuti kötelék díjszabás 1891. május hó 25-étől érvényes II. és I. és 2. füzetben, illetve az I. füzetnek 893. évi június hó 1. étől II. potlékban foglal XXIV. kivételes díjszabások Budapest-Ferencvárosra fenálló díjtételek 1894. évi január hó 1-étől kezdve Budapest-Kiterő állomásra is kiterjesztetnek.

Budapest 1893. december hó 23.

Az igazgatóság.

Hirdetés.

Az 1878. évi XX. t. cikkbe iktatott és az 1887. évi XXIV. t. cikkkel meghosszabbított vám és kereskedelmi szövetség XVI. cikkének módosításáról szóló 1893. évi XLI. t. cs. végrehajtására vonatkozó rendelet, mely a találmányok körüli eljárásról intézkedik, azzal hirdette ki, hogy ezen magas rendelet a hivatalos órák alatt a városi levéltárban az érdekeltek által megtekinthetők.

Arad, 1894. január 12.

A városi tanács.

Kerestetik egy a jegyzői teendők minden ágában jártas egyén.

A fizetésre nézve bővebb felvilágosítással szolgál a

Kerülősi jegyzőség.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a szeszes és égetett szeszes italok kimérése jogának a birkás-dűlőbeli katonai lövőtérén, valamint a birkás-dűlőbeli katonai gyakorlótérén és a téglaverő helyeken való gyakorlásának 1894. évi január 1-től egy vagy több évre leendő bérbeadására iránt f. évi január hó 22-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikáltsási-ár évi 80 frtnyi bér.

Bánompénzül leendő a kikáltsási-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsoknál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1893. január hó 15-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

PSERHOFER J.-féle gyógyszerár

BÉCSBEN, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. „zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacok, ezeltől általános labdacok neve alatt; ez

utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat észszeresen nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi-szerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok házi-szerül ajánlatnak és ajálattak minden oly bajoknál, melyek a bősztémás és a székrekedésből erednek: mint ape-zavarok, májbajok, kólika, vértőlulások, aranyér, rejtémség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatásúak a vérértékesítésre s az abból eredő bajoknál is: így a sápkór, idegesség, száraz fejfájások stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák s ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csak néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacokat egyszer használja, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április 30-án.

Tisztelt Pscherhofer ur!
Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekerest az Ön felülmúlhatatlan vértisztító labdacsaiból utárvétellel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdacsa csodahatásáért.
Pawlistk Ferenc, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. 12-én

Tekintetes ur!

Isten akaratát volt, hogy az Ön labdacsa kezeim között kerülték, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekkoromban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam képes többé végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdacsa engem nem mentett volna meg. Az isten áldja meg Önt ezért eszszér. Nagy bizalom van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifos Teréz.

Bécs-Ujhely, 1897. nov. 9-én

Mélyen tisztelt ur!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórban, már életét is megunt, melyről egyként le is mondott, midőn véletlenül egy dobot kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel

Weinzeittel Josefa.

Reichengraberamt, Gföhl mellett, 1899. márcs. 27

Tekintetes ur!

Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat ahol csak alkalmam nyílik a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetősszerű használatára Önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilésia 1898. okt. 8

T. ur!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 8 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajótól, mely ensem 8 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogyni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelt.

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacok csak a Pscherhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 05 kr. kerül; bérmentesen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványon eszközöltettük) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr. 4 csomag 4 frt 40 kr. 5 csomag 5 frt 45 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kr. kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb neveket és alakokat alatt utánzóznak; ennek következtében kériük csak a Pscherhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csak azok tekinthetők valódiak.

lódinak, melyeknek használati utasítása a Pscherhofer J. név aláírásával fekete színben és minden egyes doboz fedelén ugyanaz aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos hatású legjobban minden köszvényes és csúszos bajok, u. m.: gerincz-agy bántalom, tagzsárgatás, ischias, migraine, ideges főtájás, főtájás, fülzúgató stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pscherhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól. Utas és szúrás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkacsz, sebes-vagy gyulladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lőn kipróbálva. 1 tégl 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam Pscherhofer J.-től. Sok év óta a fagyosabb szakra és minden időt sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedy, egy általánosan ismert kitűnő házi-gyógy szer, hurut rekedtség, göröcs köhögés stb. ellen. 1 üvegcse ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek) megromlott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi-szer. Egy üvegcsevel 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító só Bulrich A. W.-től. Kitűnő házi-szer a rossz emésztés, gyomorgöröcs, gyomorfű, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalsam, 1 üveg 50 kr., egy kis üveg 12 krajczár.

Por a lábizzadá ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s azáltal képződő kellemetlen szagot, éppen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam, 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer, gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktárán vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereszhetők. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközölhetők, ha a pénzügyeseg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

909

Arad szabad királyi város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51. 1-52

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről köz-hirre tetetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%, a melyből tőke törlesztésre esik 2% 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%, melyből tőke törlesztésre 1 1/2% fordittatik. 32 évi törlesztésre 7%, amelyből tőke törlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll a kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a fél-évi kamat különbözet megtérítése mel' visszafizetni. Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Miskolcon.

84 | III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán az 1894-ik évi július hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek, ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra leendő bérlete iránt azaz 1897. évi június hó 30-ik napjáig ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán levő vendéglői üzletre 84. számhoz“ felirattal ellátott, borítékba zart és lepecsételt, nemkülönbön a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok az 1894. évi május hó 1-ső napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége titkári hivatalához — postai útján tetrti vetény mellett — nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 50 azaz ötven o. é. frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtő-pénztáránál Miskolcon az 1894. évi április hó 31. napja déli 12 óráig leendő.

A vendéglői bérletre vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre — szabadon válasszhasson.

Miskolcz, 1894. január hó 6-án.

Az üzletvezetőség.